

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman veljá: Za celo leto predplača 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejeman veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedija Poljanska cesta št. 32.

Naznanila (inzerati) se sprejemajo in veljá trisopna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.
Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.
Vredništvo je na Poljanski cesti h. št. 32.
Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/2 6. uri popoldne.

Štev. 10.

V Ljubljani, v soboto 12. januarija 1884.

Letnik XII.

Šola in socijalizem.

Od več bi bilo o tem še dolgo govoriti in dokazovati, da znanost in vednost sama na sebi spačene človeške volje ne boljša in človeka ne odvrča od hudobije, ko imamo ravno sedaj, ko to pišemo, toliko žalostnih izgledov grozovitih hudodelstev pred sabo, učinjenih po ljudeh, katerih vnajnost je bila skoz in skoz uglajena, ki so veljali za omikane, a so vendar taki hudodelci.

Tisti Hugo Schenk, ki je živel ob umoru žensk, je bil tudi po svoje omikan in izobražen; tisti goljufi, ki okradejo javne blagajnice, so zgolj omikani in izobraženi ljudje, in ravno zarad tega še bolj nevarni in škodljivi. „Ne bojim se Boga v nebesih, ne hudiča v peklu“, tako se je bahal v javni družbi, a na to mu je nekdo odgovoril: A jaz se bojim človeka, ki se Boga ne boji.“

Kaj pomaga tedaj vse unanje, površno izobraženje, ako pa v dnu srca ostane zla volja in si človek ne prizadeva krotiti spačene volje in premagati samega sebe! Krščanska vera nas uči, da se je človeštvo hudo pogreznilo, a le milost Božja ga zamore zopet povzdigniti. Akoravno moderna omika noče spoznati teh resnic, ostanejo vendarle podlaga izobraženju v višjem pomenu.

Nad včlovečenem Sinom Božjim imamo najvišji vzor človeškega izobraženja pred očmi, a ne le samo vzor v mislih, marveč živ izgled v življenji. Po tem izgledu se mora človek ravnati v veri in zaupanji, ta naj mu bode merilo in ravnilo njegovega dejanja. Kdor se po tem potu prizadeva hoditi, ta pride tudi do prave omike, in svetna modrost še ne more misliti človeka bolj dovršenega in popolnega, kakor ravno krščansko omikanega. Krščanska vera res zahteva zatajevanje samega sebe, krotenje spačenega poželenja, a pripelje do resnice, do više svobode in aravne popolnosti.

Tudi tisti, ki so zapravili krščanstvo, so prisiljeni spoznati, da vse, kar se je dovršilo dosihmal na svetu in se imenuje blago, vzvišeno in človeka vredno, je postavljeno na ti večni podlagi. Poslušajmo, kaj Göthe o tem pravi, ta bo menda naturalistom veljaven svedok. „Naj duševna omika, tako

on govori, napreduje, kolikor drago, naj se naravna veda razširja na globoko in široko in naj se človeški duh razširja kakor hoče, nad vzvišenost in mravno izobraženje v krščanstvu se ne bode nikdar vspel.“

Prevdarimo še nekoliko, zakaj se liberalna stranka tako izredno čvrsto poganja za splošno omiko in ljudsko izobraženje, in zakaj še socijalna demokracija tudi povsod povdarja: „Omiko za vse“. Od kod vendar to prihaja? Človek hoče samega sebe častiti za Boga, zato povzdiguje vedo nad Božje razodenje, človeško pamet nad krščanske resnice, in vsi tisti, ki v nebo kujejo moderno izobraženje, mislijo, da bode splošna omika razušila trdnjavo krščanske vere.

Tem novim zveličarjem sveta je katoliška cerkev povsod na poti, dobro vedó, da ne bodo gospodovali na svetu dotlej, dokler bo krščansko ljudstvo še kaj vere imelo. Socijalistični nauki ne bodo med delavci predrli, dokler bodo ljudje še v cerkev hodili, in katoliške duhovne poslušali. Ali mar stvar pretiram! Hočete dokazov! Dunajski socijalisti so Vam to prav živo (ad oculos) pokazali. Med tem namreč, ko je govornik na leci pri „Favoritih“ govoril o ubožstvu, a tudi o varčnosti, o modri previdnosti Božji in o blagih ubožstva in so po večem ljudje iz nižjih stanov govornika poslušali, začeli so na leco kamenje metati.

Evo, tu imate socijaliste, sovražnike Kristusovega nauka pred sabo, radi bi ubožnim ljudem edino tolažbo, ki jo še imajo na tem svetu, sveto vero iz srca strgali, da bi reveži potem postali zgrabljive zveri.

Ta silno žalostna zgodba v cerkvi sv. Janeza na Dunaji nam še nekaj drugzega pojasni, kdor je o tem dvomil, sedaj se lahko prepriča. Se vé, da to ne bode liberalcem všeč, resnično je pa vendar le. Bogotajno rogoviljenje na Dunaji nam je razodelo tudi duševno sorodstvo med liberalizmom in socijalizmom. Liberalce se sicer sramuje svojega mlajšega, a bolj predrznega in nepočakanega brata socijalista, a obča ljudska omika je občna, najpriljavnejše sredstvo, da se odpravi cerkvena veljava pri ljudstvu. Socijalizem, se vé, ima drug smoter,

kakor liberalizem, a v sovraštvu do cerkve sta si podobna kakor jajce jajcu.

Zločinstvo pri „Favoritih“ so obsojali iz prvega vsi dunajski listi, vštévši tudi liberalne, že je bilo misliti, da bodo to listi opustili iz sovraštvu do katoliške cerkve, a to spreobrnjenje ni trajalo dolgo, že dva dni pozneje so isti listi našli, da je prav za prav le govornik kriv bil vseh teh nemirov in nesreč, ki so se vršile v cerkvi, zakaj on ljudi, zakaj žene in gospodinje v cerkev vabi? Te naj bi raje doma delale, gospodinjstvo oskrbovale itd. Ali ne vidite tukaj liberalcev, ki še revežu ne privoščijo, da bi se kedaj ozrl na svoj namen, zakaj ga je Bog na zemljo postavil, neprestano in neprenehoma naj se trudi za ta kratek čas bivanja na zemlji; vero in tolažbo, ki jo najde v njenih resnicah, naj mu pa nadomestuje moderna veda, ošabnost človeškega uma. Tak Bog, kakor si ga vstvarja človeški um, nima usmiljenja z ubožim človeškim srcem.

Ker se pa omika nad vse povzdiguje, nastalo je tudi obče hrepenjenje po šolah, ker ravno šola posreduje omiko in izobraženje. Pred vsem pa moramo povdarjati, da šola, posebno pa ljudska šola ne more dati dovršenega izobraženja. Saj ne govorimo o izobraženih otrocih, a v pravem pomenu tudi ne o izučenih mladenčih, marveč še le o izobraženih možeh. Ako se govori pri ljudski šoli o izobraženji, vendar se v drugem ne dá misliti nego o vzgoji otroku neogiblivo potrebni, ki je v zvezi s potrebnim začetnim naukom.

Kakor je nemogoče, da bi bili vsi ljudje jednako premožni in imoviti, tako je tudi nemogoče, da bi bili v obče vsi omikani učeni. To bi bil nekak komunizem duševnih zakladov, ki bi bil ravno tako pogubljen, kakor komunizem pozemeljskih dobrot. Kar je koristno in mogoče vsakemu doseči in potrebno v življenji, to je branje, pisanje in številjenje.

Revežu in človeku nizkega stanu mora istotako pot odprta biti do najviše učenosti, in s tem do primerne stopnje v človeški družbi, to se sicer samo ob sebi razume, a vendar hočemo tu povdarjati, da ne privoščimo revežu učenosti. Vprašamo pa, kaj pa odpre revežu pot do take učenosti? Med drugimi pogoji so neogiblivo potrebni izredni dušni darovi, a ti so redki in so le izjeme. Duhoviti ljudje, dušni

LISTEK.

Kršćanstvo je dalo človeštvu pravo omiko.

(Govoril v katoliškem društvu Jos. Resnik.)

(Dalje.)

Ko so si nasprotovale paganske in judovske šole in je vsaka trdila svoje nazore, vsaka mislila imeti resnico, komu je bilo tedaj verjeti? Kdo je kazal pravo? Kdo je učil resnico? Ktera misel je prava? Morebiti nobena! — si je lahko marsikdo mislil — ali bo Bog ljudstva, človeštvo zapustil, pustil, daugasne resnica! Bode li znabiti imenitniši del človekovi — duh, kateri se je povzdigoval kviško, pa ravno tolikokrat padel v morje zmotnjav — moral nehati živeti, ker mu zmanjkuje hrane — resnice, med tem ko deli zemlja slabšemu delu človekovemu — telesu dovolj živeža! Bo znabiti res Bog pripustil, da se bo človek popolnem poživil?! Ne! —

V času največje bede, v času najglobokejšega propada v naravnem oziru: zasveti svitla zvezda nad betlehenskimi hlevcem, kjer se je prikazalo nebeško solnce Jezus Kristus. „Beseda je meso postala in je med nami prebivala.“ Sin Božji podučil najprej človeštvo o Bogu neskončnem, svetem, o njegovi ljubezni do vseh ljudi, o neumrjočnosti človeške duše, koja je po Božji podobi vstvarjena in namenjena za večno srečo. S čudeži, prerokovanjem in brezmadežnim življenjem pritisne pečat Božje resnice, s smrtjo in lastnim vstajenjem od smrti pokaže, da je resnično On obljubljeni prerokovani Odrešenik in Zveličar. In ko po svojem vnebohodu še pošlje Toložnika sv. Duha, kateri aposteljnomo um razsvetli, jih v veri potrdi, dá moč srčnosti in govorjenja neznanih jezikov — kolika sprememba v človeštva življenji!

Kakor v jutru, kadar svitlo solnce izza gôr pripluje, svoje zlate žarke čez gor in plan, hrib in dol razlije, živali na polji in ptice po gozdih k novemu življenju budi, človeka iz spanja kliče in na novo delo vabi: enako je nauk Sinu Božjega pregnal temó malikovanja in razprostrši nebeški svoj svit po me-

stih in po deželi oživil človeški rod po kraljevih palačah in bornih kočah k novemu čednostnemu življenju.

Časti, moli se živi, nekončno popolen Bog; človeštvo si podaja roke, kar drug v drugem spozná svojega brata; ponehuje robstvo, spoštuje se poprej le zaničevano ženstvo, zginjuje goljufija, ne dela se več krivica sobratu, ker zapoved: „Kar nočeš, da bi ti drugi storili, tudi ti drugim ne stori“, se je postavila kot temelj človeškemu društvu. Nauk o večnem, neskončno pravičnem Bogu in zapoved, da naj ne stori drugemu, kar sam sebi ne želi, ti dve resnici ste prenovili obličje zemlje. Ker se je zvedrilo poprej oblačno nebo, so se začela sušiti tudi mokra nesnažna tla, po katerih je hodilo človeštvo, ker je umu zasvetila resnica, je začelo tudi srce blágo postajati.

Jezus, ki se je imenoval „luč“, je prinesel v resnici pravo luč resnice, luč čednosti na svet. Svet, sprejemši njegov nauk, je spoznal edinopravega Boga; spoznal pa tudi svoj cilj in konec, svoj visoki poklic.

S sveto vero se je človeško življenje vse spre-

velikani so ob vsakem času redke prikazni. Ako pa zahtevamo, da sin ubozeja najde pripomočkov in potov do više izobraženosti, je vendar to vse kaj drugoga, kakor tisto zahtevanje, da mora vse sploh izobraženo biti in to mora veljati v pravilo vsem stanovom.

V pojasnjenje temu stavimo le dvoje vprašanj, ter rečemo, ali je to sploh mogoče, drugič, ako bi bilo mogoče, ali je koristno? Pet prstov imamo na roki, a prst prstu ni podoben. Otroci v obitelji so si sicer nemara nekoliko podobni, a jednaki si niso po dušnih in telesnih zmožnostih, pogledimo v šolo, kjer je kakih 20—80 otrok, kolika razlika, kar se tiče dušnih darov. Ti otroci bi imeli biti vsi na jednaki stopinji izobraženja, a pri jednacih pogojih otrok reveža ne more nikdar tako napredovati, kakor otrok premožnega, ki pomanjkanja, glada in revščine iz svojega nazora ne pozna. Recimo pa, da revež tudi pride do učenosti in vednosti, kaj mu pomaga vse to, ako se to ne prilaga njegovemu stanu, njegovim okoliščinam, ako ostane vse to pri njem mrtev zaklad; črv nezadovoljnosti ga bode toliko bolj grizel, ako ni zadovoljen s svojim stanom.

Kako naj se plačujejo delavci, na dan ali od kosa?

Da so se delavci gibati jeli in po preosnovi četrtega ali delavskega stanu upijejo, ima svoj vzrok deloma tudi v nerazmernih plačah ali odškodninah med gospodarjem in delavcem.

Plača je navadno dvojna in to: ali na dan (dnina), pri kateri se delavec zaveže proti odškodnini toliko in toliko grošev na dan po toliko in toliko ur delati. Drugi način plače je pa od kosa. Kolikor kosov izdelaja, tolikokrat toliko grošev ali goldinarjev potegneš. Pri prvem načinu plače navezan si na čas, pri drugem ne. Ako pri prvem načinu plače postopaš, postopaš gospodarju na škodo, kajti pri stalnem zaslužku ne boš toliko napravil, kolikor bi bil lahko naredil, ko bi bil pridno delal, da si tudi svojo plačo potegneš; pri plači od komada se pa gospodar ne bo prav nič brigal, kdaj mu jih izgotoviš in ti le pridobiš, ako si poprej gotov, kajti poprej lahko druge pričneš.

Že iz tega malega lahko sklepamo, da je plačilo od kosa ali komada za delavca mnogo boljše, nego plačilo na dan ali dnina. Delavec, ki dela za dnino, opravlja svoje delo brez posebnega nagona k pridnosti; on se loti dela, ker ravno mora tako biti, loti se ga z nekako apatijo, ter ga opravlja kakor tovarna od ure do ure. Zanj je čisto enako, ali naj bo pridno ali len. Svojo plačo dobiva ob koncu tedna lenih ravno tako, kakor pridni in prvi ne krajcarja manj od drugoga.

Vse drugače je pa to pri delavcu, ki opravlja svoj posel proti plači od komada. Kolikor več komadov izdelaja, toliko več plače dobi v soboto, in čim več je postopal, tim manj bode plače prejel. Plačilo od komada je toraj za delavca kot človeka mnogo večje vrednosti, nego ono od dneva, kajti spodbuja ga k marljivosti ter mu ob enem večjo prostost daje, kar človeško zavest nezmerno povečuje in krepi. Delavec, ki dela proti plači od

kosa, ima toraj prednost pred dninarjem, da pri večjem naporu več zasluži, in da vedno misli, kako da bi v povišanje svojega zaslužka svoje moči povikšal in svoje orodje poboljšal, za kar vse se dninar ne bo nikdar pobrinil, ker nanj vse to nima nikakega upliva.

To razliko so pa tudi delavci, ki se k „odličnejim“ prištevajo, že davno spoznali, ter povsod, kjer je bila do sedaj plača na dan vpeljana, vpepljujejo plačo od komada ali kosa, ker je ta človeškemu dostojanstvu mnogo bolj priljučna, kakor pa ona od dneva. V splošnem interesu je toraj odstranitev dnevne plače in vpeljava plače od komada ali vpeljava akorda. Akord delavca polagoma spremeni v olikanca, ker mu daje priložnost žalostno gmotno svoje stanje zboljšati, ter ga sili misliti, kako bi delal, da bi več zaslužil, uri toraj tudi njegovo spretnost. Naj se nam pa nikari ne oporeka, da akord delo kazi, ker delavca k hitrosti in spretnosti priganja. Ako je res, dobro, naj se vpelje kontrola, ki bode storjeno delo pregledala in ako se ne potrdi, ovrgla in delavec ostane v slučaju brez plačila. Kdo nam je porok, da bode delavec na čas svoje delo vsikdar vestno in točno opravil?

Dalje ima akord prednost, da v mnogih slučajih delavec lahko doma v sredi svoje družine, kjer je možka beseda mnogokrat na pravem mestu, svoje delo opravlja, kar dninarju ni nikdar mogoče, ter se mu tako družina zanemarja. Da je to resnično, kažejo nam žalostni izgledi iz vsakdanjega življenja, da se večinoma proletarijat iz dninarja nabira, da si tudi se tukaj slavne izjeme nahajajo. Oče celi dan od doma, mati mehka in nima časa, da bi se z otroci pečala, in tako so poslednji popolnoma sami sebi prepuščeni in že v zgodnji mladosti zaidejo na pota, katerih bi nikdar ne bili smeli nastopiti, ako bi bilo ojstro očetovo oko večkrat po njih pogledovalo.

Iz vseh ozirov dá se toraj z lahkoto sklepati, da je za delavca, kjer je le mogoče, delo od kosa mnogo boljše, kakor pa ono od dneva, kajti ne le da mu ponuja večjega zaslužka, daje mu tudi priložnost, da se izobražuje in tudi v tem obziru napreduje. Dobiček je toraj gmoten in dušen.

Politični pregled.

V Ljubljani, 12. januarja.

Notranje dežele.

Dalmatinski narodnjaki pričeli bodo izdajati nov slovanski list „Narod“, ki bo izhajal v Spljetu dvakrat na teden in se bode iz samopravnega stališča potegoval za slovansko ravnopravnost, pri vsem tem pa ne bo obrtnije in pomorske kupčije preziral. V rokah ga bodo imeli možje, kateri imajo ondi vse zaupanje srbohrvaškega naroda. Spljetski „irredentovci“ onesnažili so cesarjev kip na studencu v Castell Vecchio in to ravno tistokrat, ko je spljetski mestni odbor sklenil studenec po presvitlem cesarju imenovati, kateremu predlogu je pa zagrizen „irredentar“ dr. Bojamonti oporekal.

„W. Allg. Ztg.“ pravi, da je mogočna **konservativna stranka** v Avstriji živ „memento mori“ za vse nenemske narode velike Avstrije. Ravno tako, kakor so se konservativni Slovani zjedini in združili v jedno celoto z drugimi konservativnimi

vse ljubili, dajejo zdaj vse, kar imajo, v občno službo revežem; kateri so se kdaj sovražili in s tujei niso hoteli nobene družine imeti, zdaj po prihodu Kristusovem ž njimi skupaj živé, celó molijo za svoje sovražnike in iščejo tiste potolažiti, kateri jih s krivičnim sovraštvom preganjajo. Oni imajo vsak svojo domačijo, vendar s to mislijo, da so le tujei in popotniki na svetu; kakor prebivalci enega mesta imajo vse občno med seboj; kakor tujei prenašajo vsako stisko; vsak tuj kraj jim je domačija in vsaka domačija jim je tuj kraj! Kakor drugi, tako oni zakone med seboj sklepajo in otroke imajo, pa jih proč ne mečejo (kakor neverniki); živé v mesu, pa ne po željah mesá; popotujejo na zemlji, v nebesih pa je njih pravo mesto; dane postave spolnujejo; oni ljubijo vse, nje pa vsi preganjajo; smrt jim je začetek življenja.“

Origen pa življenje vernikov tako popisuje: „Delo Kristusovo se v vsem človeštvu skazuje; kjerkoli se krščanske srenje vstanovijo, so njih udje od tisoč pregreh spreobrnjeni, in še sedaj ime Jezusovo čudno krotkost, ljudomilost in dobrotljivost pri njih rodi, kateri veronauk od Boga in Kristusa ne za časnih dobičkov voljo na videz, temuž z resničnim srcem

narodi, naj bi se tudi liberalni Slovani združili z liberalnimi Nemci. Kako, tega časniki ne pove. Sicer je pa to zahtevanje tako prazno, da bi se pri najboljši volji nikdar vresničiti ne moglo, kajti preveč različna so pota, ki tukaj narazen drže.

Prvo delo **poljskega kluba** pri novem zasedanju v državnem zboru bo uredba zemljiščne odveze po Galiciji. Da se bode to laglje doseglo, zjedini se se vlada in desničarji.

Hrvaška poslanca dr. Starčević in dr. Pilepič, ki sta bila zaradi nedostojnega obnašanja v deželnem zboru za 8 dni iz zbornice izključena, prišla sta 10. t. m. zopet v zbornico in ju je njuna stranka z živahnimi živio-klici sprejela. V deželnem zboru nastal je hud boj za in proti indemniteti. Starčevićeva stranka je odločno proti in udriha, kjer koli se ji priložnost ponudi, po vladi in po narodni stranki, ktera je za indemnitetu glasovala. Tudi srbski klub v tem oziru z narodno stranko postopa.

Iz Hrvaškega se poroča, da je odbor enajsterih sklenil Vojnovičev predlog potrditi in sicer: 1. Deželni zbor smatra imenovanje kraljevega komisarja za žaljenje ustave in uporeka takemu postopanju. 2. Deželni odbor oporeka nazoru, da bi imel deželni zbor ogerski pravico o ogersko-hrvaških zadevah enostransko veljavno sklepati. 3. Zbor zahteva od vlade, da popravi na primeren način mnogo razžaljenje, ki je doletelo pogodbo. Predlogi, da naj se spiše adresa na krono, so se opustili. Narodna stranka pripoznala je spored srbskega kluba srbskim zahtevam pravičen in ga bode po moči podpirala, kolikor ne bode državnemu pravu hrvaško-slavonske zemlje nasproten.

Državno pravdnitvo v **Zagrebu** pritožilo se je na prizivni tribunal zaradi oprostilne razsodbe, ktero je sodnija izrekla nad zatoženci, ki so bili toženi zaradi izredov pri razmetavanji državnih grbov raz finančno poslopje.

Huda borba gledé **mešanih zakonov** med židi in kristijani pričela bo menda v ponedeljek 14. t. m. v ogerskem državnem zboru. Pravijo, da še bodo ostri govori vneli „za in proti“, če tudi so stvar že prvič toliko in tako preresetali, da ni drugega ostalo, nego pleve, ktere so potem zavrgli.

Vnanje države.

Srbski poslanec **Garašanin** je izročil 8. januarja na Dunaji svoje poverjenje v roke presvitlega cesarja.

V življenji je tako, da vsakemu pritisku protipritisk sledi. Na **Ruskem** oživeli so nihilisti, ranjki Sudejkin postavil se jim je nasprot s protinihilisti, ktere je nabiral iz vrste tistih ljudi, ki so zgrešili pravo pot, kakor odpuščeni častniki in uradniki, dijaki, ki so šolo na kol obesili in kateri bi bili izvrstno sami nihilisti postali, če bi jih ne bil Sudejkin dobil v roko. Kakor je nihilistična zveza osnovana iz častnih in izvrševalnih udov, tako je Sudejkin osnoval protinihilistično tudi iz častnih članov, kateri imajo le nalogo, da plačujejo redne mesečne doneske, in iz izvrševalnih, ki imajo zopet nalogo, pridno vohati in so za to izvrstno plačani. Duša protinihilistov je zdaj mrtva, kaj bode z zvezo, kdo vé? Veliko vprašanje je, ali ga imajo na Ruskem moža, ki bi imel talent protinihilistično zvezo še dalje vzdržati v Sudejkinovem smislu. Ako ne bo tega, prestopili bodo vsi v nihilistični tabor, kajti ljudje te vrste delajo le za denar. Kdor jih dobro plača, temu služijo. Drugoga smotra ne poznajo.

Irci so zopet napravili velikansk tobor v Cloumelu. Govoril je na vso moč proti Angležem Mr. Davitt in povdarjal, da Angležem na Irskem poslednja ura bije, Irci, pravi Davitt, morajo na to gledati, da si v parlamentu pribojujejo samoupravo, od Angležev je ne bodo nikdar dosegli. Na tisoče in tisoče ljudi ga je poslušalo.

Evropejski mir je pa že kakor z žebljem pribit. Iz vseh krajev sveta dohajajo po novem letu

menilo. Čudovita moč svetega evangelija se je po vseh žilah človeškega življenja razširila, celó novo življenje se je pričelo. Oni, ki so prej bili vseh hudobij polni, so se poprijeli najblažnejših čednosti, čednosti, ki so bile nevernikom komaj po imeni znane in se pri judih le redko, nikjer pa pri paganih nahajale, kakor ponižnost, ljubezen do sovražnikov, zatajevanje samega sebe, pohlevnost, zdržnost, čistost. Nepremakljivo stanovitnost v veri, veliko potrpežljivost v stiskah in bridkostih, pokorščino do deželskih gosposk, ki so telikokrat krivično ž njimi ravnale, zmernost in dobrotljivost tadašnjih kristjanov so še celó neverniki hvalili.

Najlepše se je novi duh razodeval v tem, da so v vsakem človeku, toraj tudi v sužnjih častili podobo Božjo, spoznavši, da sta gospod in suženj otroka Božja, toraj brata med seboj; kristjani so začeli tudi prvi sužnjim prostost dajati.

Možje, ki so takrat živeli, spremembe življenja kaj ginljivo popisujejo. Sv. Justin mučenik tako-le piše: „Oni, ki so poprej sladnosti služili, imajo zdaj veselje nad čistim zadržanjem; kateri so se kdaj s čarami pečali, so se zdaj večnemu, nevstvarjenemu Bogu posvetili; kateri so nekđaj dobiček denarja čez

sprejemajo. — Kristjani v primeri s svojimi sodeželani se kot luči na svetu kažejo.“

Ali ne samo v dejanskem pomenu, t. j. s tem, da je imelo tako blagodejne nasledke, se je krščanstvo skazalo kot luč resnice, ampak tudi s tem, da se z nebes prizgani in v srcih plapolajoči plamen ni dal zatreti.

Treba je bilo, da se na očividni način pokaže, da viša moč deluje sedaj v revnem človeštvu. Z neznaatnim orožjem sv. križa so šli svet podjarmit dvanajsteri aposteljni neznaoč drugoga, nego Kristusa križanega. Mogočno je bilo rimsko cesarstvo — vso svojo moč je obrnilo proti tem dvanajsterim in njihovim naslednikom. Bliskali so se meči, lomili se divjih živali zobje nad človeškimi kostmi; vnel se je boj, v potokih je tekla kri blizo 300 let, v katerih je bilo umorjenih vernikov, spoznovalec Križanega na milijone; a vendar premagali so vse sile rimskega cesarstva! In od kod ti nasledki, ta moč? od drugod, kakor v resnici nadzemeljski, nebeski! Res, kdor tu ne vidi in ne spozná Božjega dela, mu ni pomagati.

In ko so se skrhalo meči, se utrudili rabeljni, ponehala moč sile, so prišli drugi nasprotniki, sovražniki Božje resnice. Možje izurjeni v dialektiki,

zagotovljanja in želja po ohranitvi miru. Angleži, Francozi, Nemci, Rusi, Španjoli, Lahi, Srbi, Bolgari in celo Turki ne želé ničesar sréneje, kakor ravno miru. Mislimo si, da nam morda vendar ne pobegne, saj ga skoraj 10 milijonov bajonetov straži.

Na ubogem *Egiptu* krpajo diplomati, kakor krojač na strgani suknji. Kar h hrati so predložili angleški vladi nekako štiri ali pet načrtov, kako bi se dalo deželi pomagati. Prvi načrt nasvetuje, naj bi se Teofik odpovedal namestnemu kraljestvu na korist svojega sina Abbasa, kteremu naj bi se določil prvi minister za vladarja, dokler bi sam ne bil zadosti star. Po drugem načrtu naj bi Angleška vzela Egipt pod svoje varstvo in namestila ondi angleškega rezidenta, kakor ga imajo v Indiji in Tevfik bi lahko vstal namestni kralj, ker bi se tako nihče zanj ne brigal. Tretji načrt nasvetuje narodno egiptovsko vlado pod varstvom angleških bajonetov. Vsled četrtega načrta naj bi se poprejšnji namestni kralj Izmail paša zopet namestil. Kakor se dosedaj čuje ima menda drugi načrt še največ nade, da se ga poprimejo, kajti Teofik sam želi odstopiti svojemu sinu na korist in Angleži so pa menda tudi s tem načrtom še najbolj zadovoljni.

Mahdijeve čete se množe od dne do dne, odkar se je izdal za božjega moža, ki je poklican, da očisti Egipt in druge dežele z ognjem in mečem tujcev, kterih glava se mu Teofik paša zdi. Egiptovska vlada od samih skrbi ne vé, kaj bi začela. Ministerstvo je odstopilo, vojakov pa nimajo skoraj nič. Vsi se nadjajo, da sedaj vendar Angleška ne bode dalje čakala, kajti ako bode čakala tako dolgo, da se bode Mahdi s svojimi četami že pred Chartum pripodil, bo pač prepozno.

Izvirni dopisi.

Iz kočevskega okraja, 10. januarja. (*Pre-memba pri šolskem nadzorništvu*). Okrajni šolski nadzornik Spintre bil je 1. t. m. od nadzorništva odstavljen. Odkar je imel pravdo zaradi nekega otroka in bil obsojen od sodnije, sodilo se je sploh, da ne bo mogel več ostati nadzornik; ker kako bi nad drugimi čuval, ki sam za-se ne ve, kaj mu je dopuščeno, kaj ne? Zato se je pa tudi vse čudilo, kako so ga mogli sploh izbrati za nadzornika, ker je bil svoji nalogi tako malo kos! Gospodje, ki so ga priporočali, še tega niso mogli trditi, da bi bil Spintre dober podučevalec, ker se je pri neki okrajni šolski konferenci, h kateri je bil pripeljal na poskušnjo najboljše dečke iz svojega 4. razreda, pokazalo, da še ti niso znali gladko brati! Naši Kočevarji bi najraje videli, ko bi nas Spintre sploh zapustil in se preselil kam drugam. Ker za vodstvo večje šole ni dovolj sposoben, bo deželni šolski svet zanj pač lahko našel kako pripravno mesto; tukaj je njegovo delovanje uničeno, ker je odtlej, ko se je bil v svojem javnem mnenji prelevil, zgubil vse zaupanje tukajšnjega prebivalstva. Pa tudi prej je bila njegova najkrepkejša podpora le naklonjenost g. deželnega šolskega nadzornika, od kterega je tudi zdaj še pričakoval, da bode od njega odvrnil nevarnost, ki mu je pretela. Toda ta pomoč se je v tem slučaju skazala nezadostna, in ministerstvo je gotovo pravo zadelo, da je Spintreta odstavilo. Želimo le, da bi bilo enako srečno tudi pri izvolitvi njegovega naslednika!

Iz Sodražice, 11. jan. (*Hudodelstvo ka-li?*) Hudodelstvo nekega Schenka, ki nam ga današnji

izučeni v orientalskem modroslovju, so začeli napadati cerkvene nauke z vso bistrumnostjo in zvičajnostjo — a zastoj so butali ob skalo, kajti še ostrejše uma meče je imela sv. cerkev v svojih cerkvenih očetih, ti so razdrli vse nasprotnje zanjke s svojimi modrosloveskimi vedami in vzletom svojega uma. Njihova dela še sedaj slovó, svitile zvezde so v literaturi cerkveni — toda kje so dela nasprotnikov? Zginila so, kakor tema pred lučjo.

Bog je v svoji modrosti in mogočnosti tako obrnil, da rimski cesarji, kteri so bili poprej najhujši preganjanci krščanstva, so potem postali njega največji podporniki in branitelji. Ko je po zmagi Maksencija Konstantin veliki l. 312 dal ukaz, po kterem je bilo kristjanom dovoljeno, po svoji veri Bogu služiti, se je zamogla nebeska resnica naglo razširiti. Ali komaj se je krščanstvo vtrdilo in med takrat znanim svetom razprostrlo, je dobila katoliška cerkev novo nalogo, pridobiti nove narode za resnico, zasejati med nje pravo omiko.

Postala je sicer Evropa, kolikor je bilo rimskega cesarstva, malo da ne vsa kršanska; ali v četrtem stoletju je iz Azije prihrulo neštivilno ljudi v Evropo si novih sedežev poiskati, ker jim je doma pretesno

listi z Dunaja poročajo, daje mi priliko poročati o neki govoric, ki se je te dni raznesla po našem okraju. Pri neki tukajšnji opekarnici delali so italijanski delavci opeko ali „cegel“. Uni teden je neka ženska, ki je v dotični opekarnici stanovala, izročila žandarmariji v Ribnici predpasnik nekega delavca ter naznanila, da so se bili italijanski delavci preteklo jesen med seboj skregali, enega izmed sebe ubili in ga potem sožgali v razbeljeni opekarnici. Predpasnik je ona hranila in ga sedaj izročila žandarmom, ker ji baje vest ni dala miru. Ako je ta govoricica resnična, bodo naše sodnije gotovo skrbele za to, da bode prišlo hudodelstvo na dan. Preiskava bo sicer težavna, ker je oganj v pepel spremenil truplo ubitega človeka, ali roka božja še zdaj krepko vlada in vedno ostanejo resnične besede starega pregovora: „Nič ni tako skrito, da bi enkrat ne bilo očito!“

Domače novice.

(*Katoliška družba na Kranjskem*) je 11. t. m. imela odborovo sejo, v kateri se je sklenilo, da bode svoj občni zbor obhajala v sredo 30. januarja, ako bode kmetijska družba imela ga 31. januarja v četrtek. Nasvetovalo se je, naj se za vnanje ude nekoliko več stori, na pr. za vsakega umrlega opravi sv. maša, dokler se za ljubljanskim nese družbina postava o pogrebu, in da hoče za l. 1885, smrtno leto sv. Metoda, kakor Matica in Mohorjeva družba, tudi ona ali v Glasih ali v posebni knjigi svojim udom dati spomenico, ker se določi v občnem zboru. — Za družnike brez razločka napravi jutri t. j. 13. januarja o pol šestih zvečer v svojih prostorih tombolo, pri kateri priliki bode ogovor imel msg. kanonik L. Jeran. — Preteklo sredo je v društvenem shodu govoril g. Jos. Resnik, kteri je — nomen omen — resnice iskaje pri vseh narodih in po vseh stoletjih našel jo v betlehenskem Detetu, v krščanstvu, ter želel slovenskemu narodu, naj se je stanovitno drži ter v njej vživa pravo srečo; prihodnjo sredo bode govoril gosp. Jos. Marn.

(*Preč. gosp. Friderik pl. Premierstein*), stolni kanonik v Olomucu, je po sv. očetu Leonu XIII. imenovan apostolski protonator, kakor naznanja „Hlas“, a biva še vedno v Ljubljani.

(*Šolski nadzornik*) za novomeški okraj je postal g. Ivan Lapanje, vodja meščanske šole v Krškem. Tako poroča današnja „Laibacherica“.

(*Gosp. Iv. Pajka pogreb*) je bil včeraj zelo sijajen, kar kaže, da je bil ranjki priljubljen kot pravičen mož vsem stanovom. Vdeležilo se je pogreba obilo najviše gospóde, zasebne in uradniške.

(*Večerno žarenje*), tako zvan „Nebelglühen“, je bilo pretečeno sredo in četrtek, posebno pa včeraj nenavadno krasno. Ni pa to navadna večerna zarija, ker ta nastane precej po solnčnem zahodu, je drugačne barve in se ne razteguje tako visoko. Izvanredno sedanje „megleno žarenje“ se začne še le kake pol ure pozneje razvijati in doseže velike dimenzije; včeraj je bil rumeno-rudeči svit na večernem nebu ob 4 $\frac{1}{2}$ uri še kakih 40° visok, in ob 5 $\frac{3}{4}$ uri, ko je solnce že blizu 15° pod horizontom stalo, še je imel kakih 30° višočine pri 90° širjave.

prihajalo. Ljudstvo je spodrivalo ljudstvo iz njegovih selišč, tako, da skoraj nobeden narod ni ostal na svojem mestu. Bilo je občno preseljevanje narodov. Narod za narodom je bil planil zlasti nad lepe pokrajine rimskega cesarstva; pridrli so bili Goti, Vandali, Svevi, Huni, Gepidi, Burgundi, Franki, Alemani, Sloveni, Bulgari, Longobardi in Avari. Zelo nevarni časi, da, pogubni! so bili za rimsko cesarstvo in tudi za našo sveto cerkev; za cesarstvo, ker so si mesto za mestom, deželo za deželo prisvojevali, dokler niso še celo v Rim pridrli in cesarstvu konec storili: Odoakar, Herulski vojskovodja, je namreč tedanjega cesarja Romula Avgustula premagal, ter s cesarskega prestola pahnul l. 476 in sam sebe kralja Italije in Rimeev imenoval. Tako je jenjalo veliko in močno rimsko cesarstvo, ki je vsega skupaj 1230 let skoraj čez ves svet gospodovalo. Pač očiten in spomina vreden zgled, da najmočnejša cesarstva in kraljestva zginjujejo, med tem ko se kraljestvo, ki ga je Kristus s svojim križem vstanovil, vekomaj ne gane.

(Konec prih.)

Večernica se je skozi prav svitla videla, dokaz, kako tenka je tvarina, ki nam iz sinjih višav to rudečkasto svitlobo odseva. Ob 6 $\frac{1}{4}$ uri je nebo pa že imelo navadno podobo. — Kakor je bilo brati, tudi v družih delih sveta, celo na južni poluti v Avstraliji, enako opazujejo, kar kaže nek mogočne meteorične premembe.

(*Slavni deželni odbor kranjski*) je poslal 1. dec. pret. leta sledečo okrožnico:

„Okrožnica vsem častitim župnijskim uradom.

Slavni deželni zbor je v XI. seji dné 13. oktobra 1883 naročil deželnemu odboru, da poizveduje po vzrokih, vsled kterih kmetski stan čem dalje tem huje materijalno peša in propada, in da na podlagi nabranih statističnih podatkov in poizvedeb v prihodnji sesiji nasvetuje, kako bi se dalo zboljšati materijalno stanje kmetskega stanu.

Ker so častitemu duhovenstvu, ktero je v vedni najožji dotiki z vsemi stanovi naroda, in posebno s kmetskim stanom, najbolj znane razmere na kmetih, obrača se deželni odbor do velečastitega župnijskega urada s prošnjo, da naj blagovoli izreči svoje mnenje o sedanjem položaji kmetskega stanu in zlasti odgovoriti na priložena vprašanja.

Velečastito duhovenstvo bi deželnemu odboru pri njegovi težavni, a imenitni nalogi jako vstreglo in zdatno pripomoglo k povoljni rešitvi kmetskega vprašanja, ako tudi pové svoje misli in nasvete, kako bi se dalo zabraniti še hujše propadanje kmetskega stanu in spet postaviti kmetsko ljudstvo na zdravo in trdno podlago.

Odgovori naj se blagovolé poslati saj do konca januarja 1884. l.“

Vprašanja:

1. Ali je kmetski stan v poslednjih 10 letih propadel tako, da imajo zdaj kmetje, n. pr. več dolgov, manj živine, manj lesa v gozdih, manj poslov in manj živeža? Ali pa so se materijalne razmere na kmetih zboljšale, ali saj enake ostale?

2. Ali imajo kmetje razun hipotekarnih še druge dolgove, pri kom in s kterimi obrestmi? — So li v župniji taki ljudje, kteri posojujejo denar na visoke obresti v denarjih ali pridelkih?

3. Ali se kmetije tudi prostovoljno prodajajo? Ali se pogostoma parcele od kmetij prodajajo in sicer za arondiranje, ali da se na njih postavijo nove hišice?

4. Kedar se ktera kmetija eksekutivno proda, kdo je kupec?

5. Ali si kmetje, kadar izročé kmetijo sinu ali hčeri, pogodé primerno ali neprimerno visoke užitke?

6. Ali je v župniji kaka domača industrija in ali je v korist ali na škodo kmetskemu stanu?

7. Ali se ljudje radi tožujejo pri sodnji in vsled tega v dolgove zabredejo?

8. Ali se je v poslednjih letih širilo pijanstvo žganja in ali so vsled tega posamezni kmetje se zadolžili ali še celo na kant prišli?

9. Ali kmetsko gospodarstvo napreduje v obdelovanji zemlje, vinogradov, sadnega drevja, v kmetijskem orodju, v ravnanji z gnojem itd.

10. Druge opazke in nasveti.

Razne reči.

— Roparji napadli so na Dunaji menjevalca denarja Eiserta v menjevalnici popoldne ob 5 uri. Dva moža stopila sta v sobo in tretji je ostal pri durih. Prvi vpraša, ali mu more Eisert rublje zameniti. Na priznan odgovor seže neznan tolovaj v žep in — vrže Eisertu peska v oči. Eisert zbeži kričé v zadnjo sobo, kjer sta se mu dva otroka učila. Ropar ra njim in ondi enemu otroku s sekuro glavo popolnoma raztolče in vrat zavije, drugo pa na tla pobije. Tudi 60letno učiteljico pobil na tla. Na to so pobrali denar, kar so ga dobili in s trgovskimi knjigami hoteli še požar zanetiti, kar se jim pa nij posrečilo. Pobegnila sta oba in dasitudi so ljudje za njima kričali, sta se vendar odtegnila zasluženi kazni. To je vse sad šole, kjer je magistrat prepovedal podobo Križanega.

— Na Dunaji so spravili pod ključ risa v človeški podobi. Krvolok se imenuje Hugo Šenk, in je hudodelec najsureveje vrste. Na Dunaji si namreč marsiktera kuharica ali hišina po časnikih moža išče. Na taka oznanila se je Šenk vedno oglašal in ker je bil čedne postave in lepo oblečen, je tudi štiri ženske, ki bi se bile rade omožile, z obetanjem zakona preslepil, jih pripravil ob premoženje in jih konečno pomoril. Star je 37 let in kakor je bil oprezen, mu je policija vendar le na sled prišla. Iz Dunaja je namreč popotoval v Prago in iz Prage v Linc, kjer so za-nj zvedili in za njim

šli. Med tem je šel pa zopet na Dunaj, in tu so ga prijeli.

— Policija v Budapešti obeta 1000 gold. plačila tistemu, ki pokaže sled okradene blagajnice z 240.000 gold. na budapeštanski veliki pošti, za tatu samega pa 3000 gold. ponuja. Misel, da bi bila blagajnica morda zapeljana, skazala se je, da je napačna. Blagajnica je vkradena.

— Ponarejevalce bankovcev so zasačili v Galiciji blizu Levova. Židje so bili. Dotične rezljane podobe naročali so si v Londonu, od kodar so došle na levovski kolodvor, kjer jih je finančna oblastnija odprla. Da bi bila tiča tem bolj gotovo vjela, mu jih je točno dostaviti dala, ob enem pa skrbela za to, da so ga prijeli. Z njim vred dobili so tudi več njegovih sodrugov.

— Drag pes. Nek česki plemenitaš je imel krasnega psa, veliko hamburško dogo, kakoršne so sedaj v navadi. Silno bogat ogerski magnat, ki ima doma neki že 700 pesov in pesičkov, se je v prelepi eksemplar doge zaljubil in bi jo bil rad kupil. Česki plemenitaš pa psa ni hotel prodati, če tudi mu je Oger od dne do dne več zanj obetal. Nekega dne je bil lov in sam cesarjevič Rudolf zraven z velikim spremstvom. Naenkrat zapazi med svojimi psi tudi prekrasno dogo in začuden vpraša, kdo je srečen posestnik njen. Imenovali so mu ga. Z žalostnim obrazom se plemenitaš cesarjeviču približa, kajti dobro je vedel, da kot kavalir moral bi bil dogo cesarjeviču podariti. Velikodušnost in uboštva pričetna mu v prsih hud boj in uboštvo zmaga. „Visokost, pravi kavalir, žal, da pes ni več moj, ravno poprej sem ga prodal temu in temu Ogru za 20.000 gold.“ „Lepa cena!“ pravi Rudolf in se od njega obrne. Ko je madjarski magnat o tem zvedel, je takoj prihitel in res 20.000 goldinarjev za psa plačal.

Telegrami „Slovcu“.

Dunaj, 11. jan. Morilec Schenk je obstal svoja hudodelstva.

Dunaj, 12. jan. Kakor poroča uradno poročilo, je cesarjevična Štefanija nekoliko zbolela. „Wiener Ztg.“ poroča, da cesarjevo ročno pismo cesarjeviču Rudolfu izreka popolno priznanje ter najtoplejšo zahvalo za njegov trud pri električni razstavi, ker je stem pokazal, da se zelò briga za občni prid in znanstvene zadeve. Ob enem ta list objavlja mnogo drugih odlikovanj iz istega vzroka.

Zagreb, 11. jan. Deželni zbor pritrdil je indennitetni predlogi z 69 glasovi proti 25. Jutri bo sprejeta postava.

Budapešta, 12. jan. Predlog postave o zakonu židov s kristjani je bil v gospòski zbornici odbit z 200 glasovi proti 191 ob ustmenem glasovanju.

Dunajska borza.

11. januarja.

Papirna renta po 100 gl.	79 gl. 30	kr.
Sreberna	80	25
4% avstr. zlata renta, davka prosta	100	20
Papirna renta, davka prosta	94	10
Ogerska zlata renta 6%	121	05
„ „ 4%	88	90
„ „ papirna renta 5%	86	50
Kreditne akcije	160 gl.	304
Akcije anglo-avstr. banke	120 gl.	114
„ avstr.-ogerske banke		843
„ Landerbanke		116
„ avst.-oger. Lloydja v Trstu		621
„ državne železnice		323
„ Tramway-društva velj. 170 gl.		218
4% državne srečke iz l. 1854	250 gl.	122
4% „ „ 1860	500	136
Državne srečke iz l. 1864	100	169
„ „ 1864	50	168
Kreditne srečke	100	170
Ljubljanske srečke	20	23
Rudolfove srečke	10	20
Prior. oblig. Elizabetine zap. eleznice		104
„ Ferdinandove sev.		104
5% štajerske zemljiš. odvez. obligac.		104
London		121
Srebro		—
Ces. cekini		5
Francoski napoleond.		9
Nemške marke		59

Tuji.

10. januarja.

Pri **Matti**: Mirosl. Burki, kupec, iz Švice. — Karl Bunger, kupec, iz Koburga. — Franc Petermuhl, kupec, z Dunaja. — Josip Supane, iz Celja. — Janez profesor Wannink, ilusionist, iz Amsterdama.

Pri **Stonu**: Edvard Wallik, e. k. stotnik, z družino, iz Inomosta. — Plan, kupec, z Dunaja. — Bernard Lowy, kup. potovalec, z Dunaja. — Franc Cukjati kupec, iz Št. Gottharda. — Tomaž Šušteršič, iz Kroke.

Umrlji so:

9. jan. Janez Pajk, vpokojeni e. k. okrajni glavar, 78 let, Franciškanske ulice št. 4, oslabljenje. — Anton Snoj, kevačev sin, 8 dni, Gruberjeve ulice št. 4, zlatenica.

10. jan. Albina Zaje, revljarjeva hči, 13 mes., Turjaški trg št. 2, Bronchitis.

Izdajatelj in odgovorni vrednik **Jožef Jerič**.

11. jan. Bernard Jarm, tesar zdaj kaznenec, 46 let, ulice na grad št. 12, jetika.

V bolnišnici:

9. jan. Janez Knez, dninar, 32 let, plučnica. — Franc Majdič, gostač, 58 let, po naključni poškodbi.

10. jan. Janez Zaveršnik, rudokop, 26 let, jetika.

(1)

Razglas.

Davkoplačevalci se opozorjujejo, da so obroki za vplačevanje cesarskih davkov za leto 1884 sledeči:

1. za zemljiški (gruntni) davek: vsak mesec do zadnjega dne meseca;

2. za hišni davek: vsako četrletje in sicer 1. februarja, 1. maja, 1. julija in 1. oktobra;

3. za pridobinski davek (za patente): 1. januarja in 1. julija;

4. za dohodninski davek: koncem vsacega četrletja in sicer do zadnjega dne marca, junija, septembra in decembra.

Ako se ne vplačajo davki najdalje v 14 dneh po preteku teh obrokov, se računajo od dotičnih zneskov obresti, 4 tedne pozneje se pa izterjajo davki z eksekutivnim opominom oziroma po eksekutivni rubežni.

To se naznanja, da vè vsak ob pravem času vplačati svoj davek, ter se izogibati eksekutivnemu izterjanju.

Mestni magistrat ljubljanski

dné 10. januarja 1884.

Župan: Grasselli.

Brez te varstvene znamke, postavno varovane, ima se to zdravilo po dr. Maliču smatrati kot ponarejeno.

Varstvena znamka.

Cvet zoper trganje,

po dr. Maliču,

je odločno najbolje zdravilo zoper protin ter reumatizem, trganje po udih, bolečine v križi ter živcih, oteklino, otrpnele ude in kite itd., malo časa e se rabi, pa mine popolnem trganje, kar dokazuje obilno zahval. Zahteva naj se samo „cvetu zoper trganje po dr. Maliču“ z zraven stoječim znamenjem; 1 stekl. 50 kr.

Zahvala.

Gospodu J. pl. Trnkoczyju, lekarju v Ljubljani.

Moja mati so na protinski bolezn na nogi silno trpeli in razna domača zdravila brezuspešno rabili. Ko je pa bolezen čedalje huša prihajala in vže več dni niso mogli stopiti na nogo, spomnim se na Vaš dr. Maličev protinski cvet za 50 kr. ter si ga nemudoma naročim. In res, imel je čudovit vseh, da so se po kratki rabi tega zdravila oprostili mučnih bolečin. S popolnim prepričanjem priznavam toraj dr. Maličev protinski cvet kot izvrstno zdravilo in ga vsakemu bolniku v jednaki bolezn priporočam. Vaši blagorodnosti pa izrekam najprisrčnišo zahvalo, zvssem spoštovanjem udani

Franc Jug,

posestnik v Smarji p. Celji.

(29)

Planinski želišni sirop kranjski,

izboren zoper kašelj, hripavost, vratobol, prsne in pljučne bolečine; 1 stekl. 56 kr. Koristnejši nego vsi v trgovini se nahajajoči soki in siropi.

Pomuhljevo (Dorsch)

jetrno DORSCH olje,

najbolje vrste, izborno zoper bramore, pljučnico, kožne izpustke in bezgavne oteklino. 1 stekl. 60 kr.

Salicilna ustna voda,

aromatična, vpliva ožvljavajoče, zapreč pokončanje zob in odpravi slab duh iz ust. 1 steklenica 50 kr.

Kričistilne kroglice,

c. k. priv.,

ne smeje bi se v nijednem gospodinjstvu pogrešati in so se vže tisočkrat sijajno osvedočile pri zabasanju človeškega telesa, glavobolu, otrpnjenih udih, skaženem želoedu, jetrnih in obistnih boleznih, v škatljah  21 kr.; jeden zavoj s 6 škatljami 1 gl. 5 kr. Razpošiljava se le jeden zavoj.

Izvrstna homeopatična zdravila se pri nas zmirom frišne dobivajo.

Naročila iz eželje izvrše se takoj

v lekarni pri „samorogu“

Jul. pl. Trnkoczy-ja

na mestnem trgu v Ljubljani.

Mestna mesnica

v Novem mestu

oddaje se na tri leta v najem. Natančnejše pozvedbe v mestnem uradu.

Terček & Nekrep,

trgovina z železnino

v Ljubljani, mestni trg št. 10

priporočata stalno, dobro izbrano zalogo najboljšega kmetijskega in poljedeljskega orodja in strojev, posebno krmoreznic in slamoreznic Henrika Lanža v Mannheimu, kakor tudi druge najboljše izkušene izdelke; nadalje: Žitne snažilnice, vozove, sani, pluge, sesalnice, cevi za vodnjake in vodnjake same, štedilna ognjišča, peči, ognja in tatov varne kase itd. — vse to po najnižjih cenah v zalogi in po unanjem naročilu, ki se vsako naglo in natančno izvršuje. (2)

Priznana nepokvarjene, izvrstne

voščene sveče

izdelujeta

(17)

P. & R. Seemann v Ljubljani.

V kavarni „Tall“,

Stari trg hiš. št. 21,

(3) se dobivajo sledeča vina:

Teran po . . . . . 44 kr. liter.

Isterska „ . . . . . 40 „ „

Dalmatinska „ . . . . . 28 „ „

Najboljše strune

za citre, kitare in gosli

iz znane tovarne

(3)

Bratje Kirchner-jevi na Dunaji

dobivajo se v Ljubljani edino le pri

Vaso Petričič-u.

Gospodu

Gabrijelu Piccoli,

lekarju

v Ljubljani.

Vaša „Francova esenca“ je edino zdravilo, ki se mojemu želoedu prilaga. Po vsakem zavžitji mi je lažje in bolje.

Kamnje pri Černici 1883.

Josip Sovdat, župnik.

Enajst let že trpim na zabasanju in hemeroidah in ne poznam ga zdravila, da bi mi toliko pomagalo, kakor Vaša „Francova esenca“, za katero se vam najlepše zahvaljujem.

Ivan Zehrou, Gorenje Ležee, Kranjsko.

Prosim, da mi odmah pošljete 100 steklenic Vaše izvrstne „Francove esence“.

Aleksandrija v Egiptu meseca avgusta 1883.

Marija Dolinsh.

Prosim uljudno za 24 steklenice Vaše „Francove esence“, ki je nedvomljivo najboljši pripomoček zoper kašelj, hemeroidje, mrzlico v želoedu in gliste.

Pulj meseca decembra 1882.

Josip vitez Seordili, e. k. policijski komisar.

Vašo „Francovo esenco“ s sijajnim vspedom rabim. Prosim odmah za 24 steklenice na povzetje.

Trdnjava Ivanč na Hrvaškem meseca avg. 1883.

Josip Marničič, usnjarski mojster.

Francova esenca je pomagala že tisočerm ljudem, kakor je razvidno iz zahvalnih pisem, ki jih izdelovalec dobiva. Ta esenca ozdravi bolezn v želoedu in trebuhu, krč, božjast, trebušno in premenjavno mrzlico zabasanje, hemeroidje, zlatenico itd., ki so vse nevarne, e se v pravem času ne ozdravijo. Steklenica 10 kr.

Tisk „Katoliške tiskarne“ v Ljubljani.